AJANKOHTAISTA AMMATILLISESTA KOULUTUKSESTA

Ylijohtaja Mika Tammilehto/Opetusneuvos Jukka Lehtinen

11.6.2018

TEEMOJA

- Volyymilisäykset vuodelle 2018
  - Ammatillisen osaamisen pilottien käynnistäminen
  - vielä jakamattomien opiskelijavuosien kohdentaminen koulutuksen järjestäjille
- Strategiarahoituspäätökset
- Opiskelijapalautteen käyttöönotto
- Lakimuutos eduskunnassa (HE 57/2018vp)
- KOSKI-hankkeen 2. vaihe – eHOKS
- Ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanon tukiohjelma

VOLYYMILISÄYKSET VUODELLE 2018

- Valtion vuoden 2018 talousarviossa päätetty opiskelijavuosien enimmäismäärä vuodelle 2018 on 177 000. Tästä vähintään 5500 opiskelijavuotta on tarkoitettu työvoimakoulutukseen.
- OKM jätti joulukuun suoritepäätöksessä kohdentamatta yhteensä noin 1800 opiskelijavuotta, joista vähintään 200 on tarkoitettu työvoimakoulutukseen
- Hallitus esitti I lisätalousarviossa (31.5.2018) ammatilliseen koulutukseen 16 miljoonan euron määrärahalisäystä ammatillisen osaamisen pilottien toteuttamiseen.
- Määrärahan puitteissa kohdennetaan noin 2000 opiskelijavuotta ammatillisen osaamisen pilotteihin vuodelle 2018.
- Työvoimakoulutukseen tästä kohdennetaan 1000 opiskelijavuotta

VIELÄ JAKAMATTOMAT 1800 OPISKELIJAVUOTTA

- Lisäykset tulee kohdentaa osaajapulasta kärsiville aloille ja kasvun kannalta keskeisille aloille.
- Koulutuksen järjestäjän tulee perustella opiskelijavuosien lisäystarvetta erityisesti ensisijaisen toiminta-alueensa tarpeen näkökulmasta.
- Lisäystarve tulee perustella alueella toimivien tai muiden yhteistyöyritysten esittämillä tarpeilla sekä työvoimakoulutuksen osalta lisäksi paikallisten työvoimaviranomaisten tarvearvioilla.
- Lisäksi koulutuksen järjestäjän tulee pystyä osoittamaan, että sen varainhoitovuoden opiskelijavuositoteuma tulee olemaan vähintään 12.12.2017 tehdyssä suoritepäätöksessä määritellyllä tasolla ja että lisäkohdennus on näin ollen välttämätön osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi.

AMMATILLISEN OSAAMISEN PILOTIT

- Kertaluonteinen pilotti, jossa tavoitteena on kehittää malli, jolla mahdollistetaan alan vaihto täsmäkoulutuksella.
- Tarkoituksena on kehittää voimassa olevaa ammatillisen koulutuksen järjestelmää siten, että se aiempaa täsmällisemmin voisi vastata alan vaihtajien osaamistarpeisiin.
- Lisäksi tarkoituksena on sujuvoittaa työvoiman rekrytointia.
- Osa lisäyksestä on tarkoitus kohdentaa heikkojen perustaitojen ja digitaitojen varassa olevien osaamisen parantamiseen.
- Piloteissa hyödynnetään nykyisten ammatillisten tutkintojen osia ja niitä pienempiä kokonaisuuksia sekä tarpeen mukaan myös muuta ammatillista osaamista syventävää ja täydentävää koulutusta.
- Pilotit kohdennetaan osaajapulasta kärsiville aloille ja kasvun kannalta keskeisille aloille
- Pilotteja toteutetaan tarpeen mukaan sekä omaehtoisena koulutuksena että työvoimakoulutuksena.

STRATEGIARAHOITUS

- Ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksen tavoite
  - Strategiarahoituksen tarkoituksena on tukea ja ohjata koulutuksen järjestäjiä toimintansa kehittämisessä ja uudistamisessa koulutuspoliittisten tavoitteiden mukaisesti
  - tuetaan koulutuksen järjestäjän strategialähtöistä, pitkäjänteistä toiminnan kehittämistä reformin tavoitteiden mukaisesti
- Vuonna 2018 strategiarahoituksella on tarkoitus tukea erityisesti:
  - ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa
  - koulutuksen järjestäjärakenteen uudistamiseen liittyviä fuusioita
  - ammatillisen huippuosaamisen kehittämistä tukevien sekä ammatillisen koulutuksen vetovoimaa ja arvostusta vahvistavien ammattitaitokilpailujen ja muiden kilpailujen järjestämistä.

STRATEGIARAHOITUS

- Haettu yhteensä n. 94 milj. €
- Hakijoita yhteensä 110 koulutuksen järjestäjää (yli 70% järjestäjistä)
  - joista 108 haki reformin toimeenpanon tukeen (n. 76 milj. €)
  - joista 17 haki fuusion tukemiseen (n. 14 milj. €)
  - joista 13 haki ammattitaitokilpailujen järjestämiseen (n. 4 milj. e)
- Fuusiohakemukset
  - 4 tulevaa fuusiota (8 nykyistä järjestäjää yhdistymässä)
- Ammattitaitokilpailut
  - Taitajat 2018 ja 2019, Taitaja PLUS, Mästare på svenska
  - ArcticSkills, SAKUStars ja omia kilpailuja

STRATEGIARAHOITUS

- Yhteensä 240 kehittämiskohdetta
- Yleisimmät teemat kehittämisessä:
  - yksilölliset opintopolut, uudet pedagogiset toimintamallit
  - työelämäyhteistyö, työpaikalla tapahtuva koulutus
  - digitaaliset ratkaisut (oppimisympäristöt, toiminnanohjaus, sähköiset palvelut)
  - toimintaprosessien ja toiminnanohjaus järjestelmien uudistaminen, tiedolla johtaminen
  - ohjauksen kehittäminen, asiakaslähtöisyys
- Strategiarahoituksella ei lähtökohtaisesti rahoiteta toimintaa:
  - Joka on puhdasta toimeenpanoa, ei varsinaista toiminnan kehittämistä
  - Jota kehitetään valtakunnallisissa kehittämisohjelmissa (parasta osaamista, parasta palvelua, parasta digiosaamista ym.)
  - Kohdentuu yksittäisiin hankkeisiin/toimintoihin -> tätä varten va-ohjelmia reformin toimeenpanon tukiohjelmassa

HE 57/2018

- Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöön esitetään teknisluonteisia muutoksia ja täsmennyksiä
  - laajennettaisiin mahdollisuutta säätää tutkinnon osaamisaloista OKM:n asetuksella (mm. sora-tutkintojen osaamisalat)
  - täsmennettäisiin ja selkeytettäisiin perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta koskevia säännöksiä – mahdollisuus myöntää myös varainhoitovuoden aikana
  - täsmennettäisiin ja selkeytettäisiin strategiarahoitusta koskevia säännöksiä - lisätalousarvio
  - täsmennettäisiin ja selkeytettäisiin menettelyitä koskien lisätalousarviota – lisämäärärahan kohdentaminen poiketen rahoitusmallin elementtien painoista
  - Lakimuutos voimaan viimeistään 1.8.2018

Opiskelijapalaute osana vaikuttavuusrahoitusta

- Opiskelijapalaute otetaan käyttöön 1.7.2018 lukien
- Palaute vaikuttaa ensimmäisen kerran vuoden 2020 rahoituksessa
- Palautteen osuus 2,5 % laskennallisesta rahoituksesta
- Opiskelijapalaute kerätään ARVO-järjestelmään
- Koulutuksen järjestäjä vastaa palautteen keräämisestä
- Palautetta kerätään kaikilta ammatillista tutkintoa tai sen osaa suorittavilta
  - Tutkintokoulutuksen aloittaneilta opiskelijapalaute kerätään 30 vuorokauden kuluessa siitä, kun opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma on hyväksytty.
  - Tutkinnon ja tutkinnon osan tai osia suorittaneilta opiskelijapalaute kerätään 30 vuorokauden kuluessa siitä, kun opiskelija on osoittanut henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa tavoitteena olevan tutkinnon taikka tutkinnon osan tai osien suorittamiseksi tarvittavan osaamisen.
- Suoraan näyttöön meneviltä tutkintokoulutukseen osallistumatta ei kerätä rahoitukseen oikeuttavaa palautetta
- Sama henkilö voi olla palautteen antajana vain yhteen kertaan yhtä kyselyä kohden yhdellä järjestäjällä

Opiskelijapalaute osana vaikuttavuusrahoitusta

- Tutkintokoulutuksen aloittaneiden opiskelijapalautekyselyn väittämät ovat:
  - Pääsin aloittamaan opintoni sopivassa aikataulussa;
  - Aikaisemmat opintoni, työkokemukseni ja muu osaamiseni selvitettiin monipuolisesti;
  - Sain vaikuttaa tutkinnon osien valintaan;
  - Kanssani selvitettiin, tarvitsenko tukea opinnoissani.

Opiskelijapalaute osana vaikuttavuusrahoitusta

- Tutkinnon ja tutkinnon osan tai osia suorittaneiden opiskelijapalautekyselyjen väittämät ovat:
  - Minulle laadittu henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma mahdollisti opintojeni joustavan etenemisen;
  - Opetustilat, välineet, työpaikat, digitaaliset ja muut oppimisympäristöni edistivät oppimistani;
  - Olen tyytyväinen minulle tarjottuihin mahdollisuuksiin opiskella työpaikalla;
  - Sain riittävästi opetusta ja ohjausta, jotta opintoni etenivät suunnitellusti;
  - Opintojeni aikana varmistettiin, että sain tukea opintojen etenemiseen, jos sitä tarvitsin;
  - Saamani opetus ja ohjaus oli laadukasta;
  - Työtehtävät, joissa suoritin näyttöni, vastasivat todellisia työelämän tehtäviä;
  - Arvioijani olivat ammattitaitoisia ja asiantuntevia;
  - Opiskelijoita kohdeltiin yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti;
  - Koulutus paransi valmiuksiani työelämään siirtymiseen, siellä toimimiseen tai jatko-opintoihin;
  - Koulutus antoi valmiuksia yrittäjyyteen;
  - Koulutuksen aikana sain osaamista ja ammattitaitoa, jota pystyn hyödyntämään

KOSKI-HANKKEEN 2. VAIHE

- Lakia valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017) on tarkoitus muuttaa siten, että siinä säädettäisiin tietovarannosta, joka mahdollistaa ns. eHOKS –palvelun käyttöönoton
- Tietovaranto käsittäisi ne HOKS-tiedot, joita tarvitaan, jos opiskelija siirtyy koulutuksen järjestäjältä toiselle tai esimerkiksi jatkaa keskeytyneitä opintojaan
- Lakimuutos on tarkoitus saada voimaan 1.1.2019 alkaen, jolloin eHOKS-palvelu otettaisiin käyttöön
- Lisäksi tehtäisiin tietosuoja-asetuksen (GDPR) edellyttämät muutokset lakiin ja mahdolliset tietosisältöön liittyvät laajennukset
- Tarkoitus lähettää lakiluonnos lausuntokierrokselle vielä kesän aikana

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN REFORMIN TUKIOHJELMA

KEHITTÄMISHANKKEILLA TOIMINTAKULTTUURIIN PYSYVÄ MUUTOS

- **yhtenäiset toimintamallit ja digitaaliset työvälineet**
  - opintojen henkilökohtaistamiseen (eHOKS)
  - osaamisen osoittamiseen ja arviointiin
  - oppisopimukseen ja koulutussopimukseen
- **kehitetään osaamisperusteisia ja asiakaslähtöisiä toimintamalleja**
  - koulutuksen järjestämisen ydinprosesseihin
  - muutosjohtamiseen
  - yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistämiseen
- **parannetaan koulutuksen läpäisyä**
- **uudistetaan koulutukseen hakeutumisen prosesseja**
- **kehitetään mm. digitaalisia oppimisympäristöjä**
- **tuetaan kehittämistä tukevaa tutkimustoimintaa**
- **vahvistetaan turvallisuuskulttuuria**

tuetaan nuorten koulutukseen pääsyä pilotoimalla innovatiivisia yhteistyömalleja

PARASTA KEHITTÄMISTÄ YHTEISTYÖLLÄ!

PARASTA OSAAMISTA

Opetus- ja ohjaushenkilöstön työ- ja toimintatapojen uudistumisen tukeminen ja työpaikkaohjaajien osaamisen kehittäminen.

OSAAMINEN

Valtakunnallinen koordinaatio Gradia

PARASTA PALVELUA

Yhdenmukainen, laadukas oppisopimus- tai koulutussopimus toiminta/ palveluprosessi.

PROSESSIT

Valtakunnallinen koordinaatio Keuda

PARASTA DIGIOHJAUSTA

Digitaalisten palveluiden kehittämisellä tuetaan työpaikkaohjaajien ja opetushenkilöstön yhteistyötä.

OHJAUS

Valtakunnallinen koordinaatio Gradia

PARASTA DIGITUKEA

Yhteentoimivuuden kuvaukset ja määritykset, jotka kytketään oppisopimuskoulutuksen ja koulutussopimuksen toimintaprosesseihin ja sopimusmalleihin.

JÄRJESTELMÄT

Valtakunnallinen koordinaatio OSAO

Yhteiset tapaamiset ja kehittämisalustat

↓

Koulutuksen järjestäjän asiakaslähtöiset, reformin mukaiset ja toimivat ydinprosessit

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017ohjaa kaikkea kehittämistoimintaa.

KIITOS!